

LUSINDA
RAJLI

Sestra iz
SENKE

Zvezdina priča

Prevela
Branislava Radević-Stojiljković

■ Laguna ■

Naslov originala

Lucinda Riley

THE SHADOW SISTER

Copyright © Lucinda Riley, 2016

Translation copyright © 2017 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Za Flo

*Ali neka bude prostora u vašem zajedništvu.
I neka nebeski vetrovi plešu između vas.*

Likovi

ATLANTIDA

Tata Solt – *poočim sedam sestara (počivši)*

Marina (Ma) – *starateljka sestara*

Klaudija – *kućedomaćica u Atlantidi*

Georg Hofman – *advokat Tate Solta*

Kristijan – *skiper*

SESTRE D'APLIJEZ

Maja

Ali (Alkiona)

Zvezda (Asteropa)

KeKe (Keleno)

Tigi (Tajgeta)

Elektra

Meropa (sestra koja nedostaje)

Zvezda

Jul, 2007.

Astrantia major

(zvezdornica – iz porodice Apiaceae)

Naziv izveden od latinske reči koja znači „zvezda“

Uvek ću se sećati gde sam tačno bila i šta sam radila kad sam čula da mi je otac umro...

S perom i dalje iznad papira, podigla sam pogled ka julskom suncu – tačnije ka njegovom malom zraku koji je uspeo da se probije između prozora i zida od crvene cigle preda mnom, udaljenog nekoliko metara. Svi prozori našeg stančića gledali su na taj jednolični zid, pa je, uprkos lepom vremenu toga dana, unutra bilo mračno. Toliko različito od mog porodičnog doma, Atlantide, na obali Ženevskog jezera.

Shvatila sam da sam sedela upravo ovde gde sedim i sad, kad je KeKe ušla u našu bednu dnevnu sobu, da mi kaže da je Tata Solt mrtav.

Spustila sam olovku i otišla da sipam sebi čašu vode. Bila je vrućina i sve je bilo lepljivo, vlažno i zagušljivo, pa sam pila halapljivo i razmišljala o tome kako *ne moram* ovo da radim – da prolazim kroz bolna sećanja. Kad sam se videla sa svojom mlađom sestrom Tigi, u Atlantidi, neposredno posle smrti Tate Solta, ona mi je to predložila.

„Zvezdo, dušo“, kazala je kad su naše sestre otišle da jedre po jezeru, kako bi malo skrenule pažnju s naše žalosti, „znam da ti je teško da govoriš o tome kako se osećaš. Zašto, onda, ne bi zapisala svoje misli?“

Pre dve nedelje, u avionu, na povratku kući iz Atlantide, razmišljala sam o tome što je Tigi rekla. Pa sam jutros to i pokušala.

Zurila sam u zid od cigle i zajedljivo pomislila kako je to savršena metafora za moj sadašnji život, što me je barem nasmejalo. I taj smešak me je vratio izbrazdanom drvenom stolu, koji je naš sumnjivi stanodavac sigurno kupio za male pare u nekoj bednoj starinarnici. Sela sam za sto i ponovo podigla elegantno nalivpero koje mi je Tata Solt poklonio za moj dvadeset prvi rođendan.

„Neću početi Tatinom smrću“, kazala sam glasno. „Počecu onim kad smo stigle ovamo u London...“

Trgla sam se zbog treska zatvaranja vrata, znajući da je to moja sestra KeKe. Ona je bučna u svemu što radi. Izgleda da je njoj nemoguće da spusti šolju kafe a da ne udari njome o površinu i ne prolije njen sadržaj. Isto tako, nikad nije shvatila šta to znači „govoriti tiše kad si unutra“, pa je, kad smo bile male, toliko vikala da se Ma zabrinula i odvela je lekaru da joj proveri sluh. Naravno, bilo je sve u redu. Štaviše, upravo suprotno – KeKe je imala natprosečno razvijen sluh. I sa mnom je bilo sve u redu kad me je, godinu dana kasnije, Ma odvela kod stručnjaka za govor, zabrinuta zbog toga što ne ćeretam.

„Nema ona nikakvih problema s rečima, samo bi radije da ih ne koristi“, objasnio je tad logoped. „Koristiće ih kad bude spremna.“

Kod kuće, u nastojanju da komunicira sa mnom, Ma me je naučila osnovama francuskog jezika znakova.

„Dakle, kad god ti nešto zatreba“, rekla mi je, „možeš mi na taj način saopštiti kako se osećaš. A evo kako se ja osećam u ovom trenutku.“ Pokazala je na sebe, prekrstila dlanove preko srca, a onda pokazala ka meni. „Ja – volim – tebe.“

I KeKe je brzo naučila jezik znakova, pa smo nas dve ono što je počelo kao sredstvo komunikacije s Ma, usvojile, proširile i razvile do oblika našeg vlastitog privatnog jezika – mešavine znakova i izmišljenih reči – koji smo uvežbavale kad nikog nije bilo oko nas, a htele smo da razgovaramo. Obe smo uživale u zblanutim licima naših sestara kad bih joj za doručkom preko stola dobacila neki skriveni lukavi komentar, pa bismo se obe zakikotale ne mogavši da se uzdržimo.

Gledajući unazad, jasno mi je da smo KeKe i ja postale sušta suprotnost jedna drugoj dok smo rasle: što sam ja manje govorila to je ona bila glasnija i sve češće govorila umesto mene. I što je više to činila, to sam imala manje potrebe da govorim. Jednostavno, naše ličnosti su postale prenaplašene. Činilo se da to i nije tako važno dok smo bile deca, stisnute u sredini naše porodice od šest sestara – imale smo jedna drugu i jedna drugoj smo se i okrenule.

Problem je u tome što sad to jeste važno...

„Pogodi šta ima novo? Našla sam ga!“ KeKe je uletela u dnevnu sobu. „I možemo se useliti za nekoliko nedelja. Građevinski preduzimač ima još samo nešto da završi, a kad bude gotovo, biće neverovatan. Gospode, kako je ovde vruće. Jedva čekam da odem odavde.“

KeKe je otišla u kuhinju i čula sam kako je odvrnula slavinu na najjači mlaz, što znači da voda verovatno prska po svim radnim površinama, koje ću ja posle brisati.

„Hoćeš vode, Sija?“

„Ne, hvala.“

Iako ga je koristila samo kad smo same, u mislima sam prekorila sebe što me nervira taj nadimak, koji mi je nadenula kad smo bile male. Potiče iz jedne knjige koju mi je Tata Solt poklonio za Božić, *Priča o Anastasiji*, o devojčici koja je živela u ruskim šumama i otkrila da je princeza.

„Izgleda kao ti, Zvezdo“, kazala je petogodišnja KeKe dok smo razgledale ilustracije u knjizi. „Možda si *i ti* princeza – lepa si kao princeza, s tom zlatnom kosom i plavim očima. I zato ću te zvati 'Sija'! A i savršeno se slaže sa 'Ke'! Ke i Sija – blizakinje!“ Oduševljeno je pljesnula rukama.

Tek mnogo kasnije, kad sam saznala za *pravu* istoriju ruske carske porodice, shvatila sam šta se dogodilo Anastasiji Romanovoj i njenoj braći i sestrama. To uopšte nije bila bajka.

A i ja više nisam dete nego odrasla žena koja ima dvadeset sedam godina.

„Ubeđena sam da će ti se stan baš svideti.“ KeKe se vratila u dnevnu sobu i sručila se na oguljenu kožnu sofu. „Rezervisala sam termin za sutra pre podne, da odemo da ga vidimo. Košta mnogo, ali sad to mogu sebi da priuštim, naročito pošto mi je agent rekao da je u Sitiju kaos. Uobičajeni kupci trenutno baš i ne stoje u redu da ga kupe, pa smo se složili da oborimo cenu. Vreme je da imamo pravi dom.“

Vreme je da ja imam pravi život, pomislila sam.

„Kupićeš ga?“, odvrtila sam.

„Da. Odnosno, hoću ako ti se bude svideo.“

Prenerazila sam se, nisam znala šta da kažem.

„Jesi li dobro, Sija? Deluješ mi umorno. Nisi dobro spavala?“

„Ne.“ Uprkos velikom trudu da ih zadržim, na oči su mi navrle suze kad sam se setila dugih, besanih noći što su krvarile ka svitanju, dok sam oplakivala svog voljenog oca, i dalje ne mogavši da poverujem da ga više nema.

„Još si u šoku, u tome je problem. Najzad, sve se desilo pre samo nekoliko nedelja. Osećaćeš se bolje, dajem ti reč, naročito kad sutra vidiš naš novi stan. Potištena si zbog ove rupe. Mene sigurno đavolski deprimira“, dodala je. „Jesi li poslala imejl onom tipu za kuvarski kurs?“

„Jesam.“

„I kad počinje?“

„Sledeće nedelje.“

„Dobro. To nam daje vremena da izaberemo nameštaj za naš novi dom.“ KeKe mi je prišla i spontano me zagrlila. „Jedva čekam da ti ga pokažem.“

„Zar nije neverovatan?“

KeKe je raširila ruke kao da hoće da zagrlji prazan prostor, a glas joj se odbijao o zidove i odjekivao dok je prilazila velikom čeonom staklenom zidu i otvarala klizno okno.

„A vidi ovo, ovo je balkon za tebe“, kazala je i pozvala me rukom da pođem za njom. Izašle smo napolje. „Balkon“ je isuviše skromna reč da bi se opisao prostor na kom smo stajale. Bila je to više dugačka i prekrasna terasa, kao okačena iznad Temze. „Možeš ga napuniti svim onim tvojim biljem i cvećem kojim se stalno bakćeš u Atlantidi“, dodala je KeKe prišavši ogradi i gledajući u sivu vodu ispod nas. „Zar nije spektakularno?“

Klimnula sam, ali ona se već vraćala unutra, pa sam pošla za njom.

„Kuhinju tek treba postaviti, ali čim potpišem, imaćeš odrešene ruke da izabereš šporet koji želiš, i frižider, i tako dalje. Sad ćeš biti profesionalac“, kazala je i namignula.

„Teško, KeKe. Pohađaću samo kratak kurs.“

„Ali tako si talentovana, sigurna sam da ćeš negde dobiti posao kad vide šta umeš. U svakom slučaju, mislim da je savršen za obe, zar ne? Onaj tamo kraj mogu da koristim kao atelje.“ Pokazala je na deo prostora u sendviču između najudaljenijeg zida i spiralnih stepenica. „Svetlost je jednostavno fantastična. A i ti dobijaš svoju veliku kuhinju i spoljašnji prostor. Ovo je nešto najsličnije Atlantidi što sam mogla da nađem u centru Londona.“

„Da. Divno je, hvala ti.“

Jasno sam videla koliko je uzbuđena što ga je pronašla i priznajem da je stan *zaista* bio impresivan. Nisam htela da se izbrbljam i kažem joj istinu: da se život u velikoj, staklenoj kutiji iznad mutne reke ne može više razlikovati od Atlantide, sve i da je htela to da postigne.

Dok su KeKe i agent razgovarali o podovima od svetlog drveta, zavrтела sam glavom da odagnam negativne misli. Znala sam da sam očajno razmažena. Najzad, u poređenju sa ulicama Delhija, ili sa stračarama na obodu Pnom Pena, potpuno nov stan u centru Londona i nije neka velika tegoba.

Međutim, stvar je bila u tome što bih ja zapravo *više volela* malu, najobičniju kolibu – koja bar ima temelje čvrsto ukopane u zemlju – sa ulaznim vratima koja vode pravo na komad zemljišta.

Rasejano sam slušala kako KeKe brblja da se prozorski kapci otvaraju i zatvaraju daljinskim upravljanjem, kao i o skrivenim stereo-zvučnicima. Iza agentovih leđa, bez reči mi je dala znak „snalažljiv dečko“ i zakolotala očima. Uspela sam da joj uzvratim smeškom iako sam se osećala očajnički klaustrofobično jer nisam mogla samo da otvorim vrata i *pobegnem*... Gradovi me guše; buka, mirisi i horde ljudi me dave, previše su za mene. Ali bar je stan prostran i pun vazduha...

„Sija?“

„Izvini, Ke, šta si rekla?“

„Hoćemo li gore, da vidiš spavaću sobu?“

Popele smo se spiralnim stepenicama u sobu koju ćemo KeKe i ja deliti iako postoji još jedna. Zadrhtala sam već dok sam gledala predeo, pogled je *zaista* bio spektakularan. Potom smo pogledale neverovatno kupatilo, i znala sam da je KeKe uistinu dala sve od sebe da nađe nešto divno, što nam obema odgovara.

Ali istina je da mi nismo bračni par. Mi smo *sestre*.

Nakon toga, KeKe je insistirala da me vuče po prodavnicama nameštaja na Kings roudu, a onda smo autobusom prešle reku, preko Albertovog mosta.

„Ovaj most je dobio ime po mužu kraljice Viktorije“, kazala sam automatski. „A njegov spomenik je u Kensington...“

KeKe me je prekinula pokretom ruke koji je značio da se pravim važna. „Stvarno, Zvezdo, nemoj mi reći da i dalje svuda sa sobom nosiš turistički vodič?“

„Da“, priznala sam da sam štreberka. Volim istoriju.

Blizu stana izašle smo iz autobusa i KeKe se okrenula ka meni. „Hajde da večeramo negde napolju. Treba da proslavimo.“

„Nemamo novca.“ *Ili ga bar ja svakako nemam*, pomislila sam.

„Ja častim“, utešila me je KeKe.

Otišle smo u lokalni pab i KeKe je naručila bocu piva za sebe i malu čašu vina za mene. Nijedna od nas ne pije mnogo – naročito KeKe ne podnosi alkohol, a to je naučila na teži način posle jedne posebno razuzdane tinejdžerske zabave. Dok je stajala za šankom, razmišljala sam o novcu koji se misteriozno pojavio onoga dana kad smo sve mi, sestre, dobile kovertu od Tate Solta, koje nam je uručio njegov advokat Georg Hofman. KeKe je potom otišla u njegovu kancelariju

u Ženevi. Preklinjala je Georga da dozvoli da i ja dođem s njom, ali on je to glatko odbio.

„Nažalost, moram da se pridržavam uputstava svog klijenta. Vaš otac je insistirao da moram da se sastanem sa svakom od vas pojedinačno.“

I tako sam čekala u prijemnoj sobi, a ona je ušla unutra. Kad se ponovo pojavila, jasno sam videla da je napeta i uzbuđena.

„Izvini, Sija, ali morala sam da potpišem neku glupu klauzulu o diskreciji. Verovatno još jedna od Tatinih igrice. Mogu samo da ti kažem da su dobre vesti u pitanju.“

Koliko sam mogla da se setim, to je bila jedina tajna koju je KeKe ikada zadržala za sebe u našem odnosu, pa i dalje nisam imala pojma o tome odakle je stigao sav taj novac. Georg Hofman nam je objasnio da je Tata izričito zahtevao da svaka od nas nastavi da prima samo osnovno izdržavanje. Ali isto tako, i da možemo doći kod njega ako nam bude potrebno još novca. Stoga je možda bilo potrebno samo da zatražimo, kao što je KeKe najverovatnije i uradila.

„Živeli!“ KeKe je kucnula bocom o moju čašu. „Za naš novi život u Londonu.“

„A ovo je za Tatu Solta“, kazala sam i podigla čašu.

„Da“, složila se. „Ti si ga stvarno volela, zar ne?“

„A zar ti nisi?“

„Jesam, naravno. Mnogo. Bio je... poseban.“

Posmatrala sam KeKe kad su nam doneli hranu i dok je halapljivo jela, i razmišljala o tome kako izgleda da više tugujem *ja* nego *mi*, iako smo mu obe bile kćerke.

„Šta misliš, treba li da kupimo taj stan?“

„Ti o tome treba da odlučiš, KeKe. Ne plaćam ga ja, pa nije na meni ni da kažem.“

„Ne budi blesava, znaš da je ono što je moje i tvoje, kao i obrnuto. Osim toga, ako ikada odlučiš da otvoriš kovertu koju je tebi ostavio, ko zna šta bi mogla naći u njoj“, odgovorila je podstičući me.

Nagovarala me je na to još otkad smo dobile te kovertе. Ona je svoju otvorila gotovo odmah, očekujući od mene da učinim isto.

„Hajde, Sija, zar je nećeš otvoriti?“, navaljivala je.

Međutim, jednostavno nisam mogla... zato što bi to – šta god da se nalazi unutra – značilo prihvatanje da je Tata otišao. A još nisam bila spremna da ga pustim da ode.

Pošto smo jele, KeKe je platila račun pa smo se vratile u stan, odakle je zvala banku da im kaže da prebace depozit za stan. A onda je sela za svoj laptop, žaleći se na loš signal.

„Dođi da mi pomogneš da izaberem neke sofe“, pozvala me je iz dnevne sobe dok sam punila požutelu kadu mlakom vodom.

„Kupam se“, odgovorila sam i zaključala vrata.

Ležala sam u vodi i spustila glavu da mi i kosa i uši budu uronjene. Slušala sam zvuke kloketanja – *zvuke materice*, pomislila sam – i zaključila da treba da odem dok potpuno ne poludim. Ni za šta od toga nije bila kriva KeKe i svakako nisam želela da je krivim. Volela sam je. Uz mene je čitavog mog života, ali...

Dvadeset minuta kasnije, pošto sam donela odluku, ušla sam u dnevnu sobu.

„Prijala kupka?“

„Jeste. KeKe...“

„Dođi da vidiš sofe koje sam našla.“ Pozvala me je rukom da priđem. Poslušala sam je i zurila u monitor, i ne gledajući razne nijanse bež boje.

„Šta misliš, koju ćemo?“

„Koju god ti hoćeš. Unutrašnje uređenje je tvoj dar, ne moj.“

„Šta misliš o ovoj?“ KeKe je pokazala ka ekranu. „Svakako bismo morale otići tamo i sedeti na nju, jer nije bitna samo lepota. Mora da bude i udobna.“ Nažvrljala je naziv i adresu prodavca. „Možda bismo mogle otići sutra?“

Duboko sam udahнула. „KeKe, imaš li nešto protiv da se vratim u Atlantidu na nekoliko dana?“

„Naravno, Sija, ako želiš. Rezervisaću nam karte.“

„U stvari, mislila sam da odem sama. Hoću reći...“ Progutala sam knedlu u grlu i stegla se da me hrabrost ne napusti. „Ti si ovde veoma zauzeta stanom i svime ostalim, a znam i da jedva čekaš da počneš s raznim umetničkim projektima.“

„Da, ali nekoliko dana neće škoditi. Ako ti je to potrebno, shvatam.“

„Zaista“, odvratila sam odlučno, „mislim da bih više volela da idem sama.“

„Zašto?“ KeKe se okrenula ka meni, razrogačenih bademastih očiju.

„Samo zato što... što... volela bih tako. Zapravo, želim da sednem u vrt koji smo Tata i ja zajedno zasadili i da otvorim svoje pismo.“

„Shvatam. U redu, naravno“, odgovorila je i slegla ramenima. Osetila sam ledenu atmosferu, ali ovoga puta nisam htela da se predam. „Idem u krevet. Imam zaista gadnu glavobolju“, kazala sam.

„Doneću ti nešto protiv bolova. Hoćeš li da pogledam za avionsku kartu?“

„Već sam popila lek, i da, to bi bilo super, hvala. Laku noć.“ Nagla sam se i poljubila sestru u teme, u blistavu, tamnu kovrdžavu kosu, kao i uvek, dečački podšišanu. A onda sam otišla u našu zajedničku sobu veličine ostave za metle.

Krevet je bio uzan i tvrd, a madrac tanak. Iako smo obe odgajane u luksuzu, prethodnih šest godina smo provele putujući po svetu i spavajući po kojekakvim rupama, jer nijedna od nas nije bila spremna da traži novac od Tate Solta čak i kad smo bile bez prebijene pare. Naročito KeKe je oduvek bila veoma ponosna, zbog čega me je i iznenadilo to što sad troši novac kao vodu, novac koji može poticati samo od *njega* i ni od koga drugog.

Možda bih mogla da pitam Ma da li ona zna nešto više o tome, ali bila sam svesna da je ona sušta diskrecija kad su u pitanju ogovaranja među sestrama.

„Atlantida“, promrmljala sam. *Sloboda...*

I te noći sam zaspala gotovo odmah.

Kad sam se dovezla taksijem do pristaništa Ženevskog jezera, Kristijan me je čekao u čamcu. Pozdravio me je uobičajenim toplim osmehom i prvi put sam se zapitala koliko mu je zapravo godina. Premda sam bila sigurna da je Kristijan bio skiper našeg glisera još otkad sam bila devojčica, onako tamnokos i preplanule maslinaste kože, u odličnoj fizičkoj formi, izgledao je kao da nema više od trideset pet godina.

Zaplovili smo jezerom i, dok je krmanio, ja sam se zavalila na udobnom kožnom sedištu, razmišljajući o tome kako osoblje Atlantide izgleda kao da uopšte ne stari. Dok nas je sunce obasjavalo i dok sam udisala poznati sveži vazduh, pomislila sam kako Atlantida možda i jeste začarano mesto, pa je onima koji žive između njenih zidova osiguran dar večnog života i da će zauvek biti tamo.

Svi izuzev Tate Solta...

Jedva sam mogla podneti pomisao na svoj poslednji boravak ovde. Sve mi sestre – nas šest, koje je Tata Solt usvojio i doveo kući sa svih krajeva sveta i dao nam imena po sazvežđu

---

Sedam sestara Plejada – bile smo se okupile u porodičnom domu zato što je on umro. Nije bilo čak ni sahrane, prilike da ožalimo svoj gubitak; Ma nam je saopštila kako je zahtevao da bude sahranjen privatno, u moru.

Preostao nam je samo njegov švajcarski advokat Georg Hofman, koji nam je pokazao skulpturu koja je na prvi pogled ličila na sunčani sat i koja kao da se preko noći pojavila u Tatinom specijalnom vrtu. Ali Georg nam je objasnio da se to zove „obručasta sfera“ i da pokazuje položaj zvezda. A na svakom od metalnih obručeva oko zlatne kugle u sredini bili su ugravirani naša imena i geografske koordinate koje će nam pokazati tačno mesto na kom je Tata našao svaku od nas, a uz njih i po citat na grčkom.

Maja i Ali, moje dve starije sestre, dale su svakoj od nas koordinate i prevod grčkog teksta. Moji podaci su još uvek bili nepročitani. Stavila sam ih u plastičnu futrolu, zajedno s pismom koje mi je Tata Solt napisao.

Čamac je usporio i ugledala sam obrise prekrasne kuće u kojoj sam odrasla, kroz veo od drveća koji ju je zaklanjao od radoznalih pogleda. Izgledala je kao zamak iz bajke, sa svetloružičastom fasadom i četiri tornja i prozorima u kojima se presijavala sunčeva svetlost.

Pošto nam je pokazana obručasta sfera i pošto su nam uručena pisma, KeKe je odmah želela da ode. Ja nisam; želela sam da ostanem bar neko vreme i oplakujem Tatu Solta u kući u kojoj me je odgajio s toliko ljubavi. I sad, dve nedelje kasnije, vratila sam se, u očajničkoj potrazi za snagom i samoćom koje su mi potrebne da se pomirim s njegovom smrću i nastavim dalje.

Kristijan je usmerio čamac ka molu i privezao ga. Pomogao mi je da izađem i ugledala sam Ma kako ide između drveća ka meni, kao što je činila svaki put kad sam se vraćala kući.

Bilo mi je dovoljno da je vidim pa da mi suze navru na oči, pa sam se prepustila njenom toplom zagrljaju dobrodošlice.

„Divno je, Zvezdo, što si ponovo kod kuće sa mnom“, kazala je Ma, poljubila me u oba obraza pa se odmakla da me pogleda. „Neću reći da si previše mršava jer si takva oduvek“, kazala je osmehnuvši se i pvela me prema kući. „Klaudija je spremila ono što najviše voliš – štrudlu od jabuka – a čajnik već ključa.“ Pokazala je ka stolu na terasi. „Sedi tamo i uživaj u zalasku sunca. Ja ću ti uneti prtljag i reći Klaudiji da iznese čaj i kolače.“

Posmatrala sam kako iščezava u kući, a onda sam se okrenula ka bujnim vrtovima i besprekornom travnjaku. Videla sam Kristijana kako se penje skrivenom stazom do stana iznad kuće za čamce, koja je bila smeštena u uvali ispod glavnih vrtova kuće. Atlantida je i dalje funkcionisala kao dobro podmazana mašina, iako njenog tvorca više nije bilo.

Ma se ponovo pojavila, a za njom i Klaudija s poslužavnikom za čaj. Osmehnula sam joj se, znajući da Klaudija govori još manje od mene i da nikada ne bi sama zapodenula razgovor.

„Zdravo, Klaudija. Kako si?“

„Dobro sam, hvala“, odgovorila je s jakim nemačkim akcentom. Sve mi devojkice bile smo bilingvalne, Tata je insistirao da od kolevke govorimo i francuski i engleski, a s Klaudijom smo govorile samo engleski. Ma je bila skroz-Francuskinja. To se videlo već po njenoj jednostavnoj svilenoj bluzi i suknji, po kosi uvijenoj u punđu. Komunikacija s njima dvema za nas je značila odrastanje u kom smo neprestano govorile oba jezika i stalno se prebacivale s jednog na drugi.

„Vidim da se još nisi ošišala“, Ma se nasmešila i pokazala rukom na moje duge plave šiške. „Dakle, kako si, *chérie*?“ Sipala mi je čaj, a Klaudija se povukla.

„Dobro.“

„Eee, a ja znam da nisi. Nije niko od nas. A kako bismo i mogle biti kad se taj užas desio tako skoro?“

„Tako je“, složila sam se dok mi je pružala šolju s čajem, a onda sam u nju dodala mleka i tri kašičice šećera. Za razliku od mojih sestara, koje su me stalno zadirkivale zbog mršavosti, ja sam veoma volela slatkiše i često uživala u njima.

„Kako je KeKe?“

„Ona kaže da je dobro, mada ne znam da li je zaista tako.“

„Svako od nas tuguje na svoj način“, kazala je Ma zamišljeno. „I to često podstiče promene. Znaš li da je Maja otputovala u Brazil?“

„Da, pre nekoliko dana je poslala KeKe i meni imejl. Znaš li zašto?“

„Mogu samo da pretpostavim da ima neke veze s pismom koje joj je ostavio vaš otac. Ali šta god da je razlog, drago mi je zbog nje. Za nju bi bilo užasno da je ostala ovde sama da ga oplakuje. Suviše je mlada da bi se povukla iz sveta. Najzad, ti najbolje znaš koliko putovanja proširuju čoveku horizonte.“

„Znam. Ali meni je sad dosta putovanja.“

„Zaista, Zvezdo?“

Klimnula sam glavom i iznenada osetila kako mi ovaj razgovor kao teret pritiska pleća. U uobičajenim okolnostima, pored mene bi sedela KeKe i govorila u naše ime. Ali Ma je ćutala, tako da sam morala sama da nastavim.

„Dovoljno sam videla.“

„Uverena sam da jesi“, odvratila je Ma i tiho se nasmejala. „Postoji li uopšte neko mesto gde vas dve niste bile za proteklih pet godina?“

„U Australiji i na Amazonu.“

„A zašto baš tamo?“

„KeKe se plaši paukova.“

„Naravno!“ Ma je pljesnula rukama kad se setila. „A činilo se da se ničeg ne plaši kad je bila dete. Sigurno se sećaš kako je stalno skakala s najviših stena u more.“

„Ili kako se penjala na njih“, dodala sam.

„A sećaš se koliko je dugo mogla da zadrži dah pod vodom, toliko da sam se bojala da se udavila?“

„Sećam se“, odgovorila sam sumorno, sećajući se i toga kako se trudila i mene da ubedi da joj se priključim u njenim ekstremnim sportovima. To je bila jedna od stvari u kojima sam ostala nepokolebljiva. Na našim putovanjima po Dalekom istoku, provodila je sate roneći sa opremom ili pokušavajući da se popne na stenje od stvrđnute vulkanske lave na Tajlandu i u Vijetnamu. Međutim, bilo da se nalazila ispod vodene površine ili visoko iznad mene, ja sam mirno ležala na pesku i čitala knjigu.

„I nikad nije volela da nosi obuću... Morala sam da je teram da se obuva kad je bila mala“, kazala je Ma smešeći se.

„Jednom je bacila cipele u jezero.“ Pokazala sam ka mirnoj vodi. „Morala sam da je ubedim da uđe u vodu i da ih izvadi.“

„Oduvek je bila slobodnog duha“, uzdahnula je Ma. „I tako hrabra... A onda, jednog dana, kad joj je bilo možda sedam godina, čula sam strašan vrisak iz vaše sobe i pomislila da neko ubija KeKe. Ali ne, samo je na plafonu iznad nje bio pauk od dvadeset centimetara. Ko bi pomislio?“ Zavrtela je glavom na tu uspomenu.

„Plaši se i mraka.“

„E to nisam znala.“ Oči su joj se zamaglile i osetila sam da sam je nekako uvredila, kao da sam omalovažila njene majčinske sposobnosti – te žene koju je Tata zaposlio da se stara o nama, usvojenim bebama, koje su potom izrasle u decu, a onda i u mlade žene, pod njenom paskom; da bude *in loco parentis* kad je Tata na putu u inostranstvu. Nije imala

---

nikakve genetske veze ni sa jednom od nas. Pa ipak, mnogo nam je značila.

„Stidi se i zato nikome ne govori da ima strašne košmare.“

„Dakle, zato si se preselila u njenu sobu?“, upitala je, shvativši tek nakon mnogo godina. „I zato si me, ubrzo posle toga, pitala možete li držati upaljenu lampu cele noći?“

„Da.“

„Mislila sam da je to zbog tebe, Zvezdo. Pretpostavljam da to samo pokazuje kako nikad ne poznajemo one koje smo odgajili onoliko koliko mislimo da ih poznajemo. Dakle, kako je u Londonu?“

„Sviđa mi se, ali tamo sam tek kratko vreme, i...“, uzdahnula sam, nesposobna da pretočim bol u reči.

„U žalosti si“, dovršila je Ma umesto mene. „I verovatno osećaš da zbog toga nije ni važno gde se nalaziš.“

„Da, ali želela sam da dođem ovamo.“

„A meni je drago što si ovde, *chérie*, naročito zato što te imam samo za sebe. To se nije dešavalo često, zar ne?“

„Ne.“

„Želiš li da se to dešava češće, Zvezdo?“

„Ja... da.“

„To je prirodan razvoj situacije. Ni ti ni KeKe više niste deca. To ne znači da ne možete ostati bliske, ali važno je da svaka od vas ima svoj život. Ubeđena sam da se i KeKe tako oseća.“

„Ne, Ma, ne oseća se. Potrebna sam joj. Ne mogu da je ostavim“, iznenada mi je izletelo, zbog frustracije i straha i... *besa* na samu sebe, koji su ključali u meni. Uprkos moćima uzdržavanja, nisam mogla da zadržim strašan jecaj iz dubine duše.

„Oh, *chérie*.“ Ma je ustala i zaklonila sunce kad je kleknula ispred mene i uzela me za ruke. „Nemoj se stideti. Zdravo je izbaciti to iz sebe.“

Pa sam tako i učinila. Ne bih to mogla nazvati plačem jer je zvučalo više kao zavijanje, pošto su sve neizgovorene reči i neizražena osećanja zaključana u meni pokuljala napolje kao bujica.

„Izvini, izvini...“, mrmrljala sam, a Ma je izvadila iz džepa pakovanje papirnih maramica da mi briše bujicu suza. „Samo... uzrujana zbog Tate...“

„Naravno da si uzrujana i zaista nema razloga za izvinjavanje“, kazala je blago dok sam sedela kao neki automobil čiji se rezervoar goriva upravo sasvim ispraznio. „Često brinem da suviše toga držiš u sebi. Dakle, sad sam srećnija“, nasmešila se, „iako ti nisi. A sad predlažem da odeš gore u svoju sobu i osvežiš se pre večere.“

Pošla sam za njom u kuću. Kuća je imala vrlo osoben miris, koji sam često pokušavala da raščlanim kako bih ga rekonstruisala u svojim privremenim stanovima – nagoveštaj limuna, kedrovine, sveže pečenih kolača... ali, naravno, bio je više od toga, jednostavno jedinstveni miris Atlantide.

„Hoćeš da pođem gore s tobom?“, upitala me je Ma kad sam krenula stepenicama.

„Ne. U redu je.“

„Kasnije ćemo opet razgovarati, *chérie*, ali ako ti zatrebam, znaš gde sam.“

Popela sam se na sprat gde smo mi, devojke, imale svaka svoju sobu. I Ma je imala apartman malo dalje niz hodnik, sa sopstvenom malom dnevnom sobom i kupatilom. Soba koju sam ja delila s KeKe nalazila se između Aline i Tigine. Otvorila sam vrata i osmehnula se zbog zidova u tri različite boje. Kad joj je bilo petnaest godina, KeKe je prolazila kroz „gotsku“ fazu i želela je da ih okreči u crno. Tu sam povukla crtu i predložila da napravimo kompromis i odaberemo

---

purpurnu. KeKe je insistirala da sama oboji četvrti zid, onaj uz svoj krevet.

Ceo dan je provela zaključana u sobi, i nešto malo pre ponoći izašla je, staklastih očiju.

„Sad možeš da vidiš“, kazala je i uvela me unutra.

Piljila sam u zid, preneražena treperavim bojama: živopisna ponoćnoplava pozadina bila je mestimično isprskana svetlijom, azurnoplavom, a u središtu je blistala veličanstvena, jarka grupa zlatnih zvezda. Odmah sam im prepoznala raspored – KeKe je naslikala sazvežđe Sedam sestara Plejada... *nas*.

Kad mi se vid prilagodio, uočila sam da je svaka zvezda naslikana sićušnim, preciznim tačkicama poput atoma združenih da sve ožive.

Osećala sam njeno napeto prisustvo iza sebe, njen bojažljivi dah na mom ramenu.

„KeKe, ovo je fantastično! Stvarno neverovatno. Kako si to smislila?“

„Nisam smišljala. Samo sam...“, slegla je ramenima, „...samo sam znala šta treba da radim.“

Od tada sam imala mnogo vremena da gledam taj zid iz svog kreveta i uvek sam nalazila neke detalje koje ranije nisam primetila.

Pa ipak, premda su je naše sestre i Tata bez zadržke ishvalili, nikada više nije ponovila taj stil.

„Oh, samo mi je bilo došlo. Od tada sam napredovala“, govorila je.

Gledajući ga sada, čak i nakon dvanaest godina, i dalje sam mislila da je taj mural najmaštovitije i najlepše umetničko delo koje je KeKe ikada stvorila.

Videvši da mi je prtljag već raspakovan i ono malo odeće poslano na stolici, sela sam na krevet i najednom me je

obuzela nelagodnost. Gotovo da nije bilo ničeg mogeg u ovoj sobi. A za to nije bio kriv niko osim mene same.

Prišla sam svojoj komodi, izvukla donju fioku i izvadila staru limenu kutiju za keks, u kojoj sam čuvala dragocenosti. Vratila sam se i sela na krevet, spustila je na kolena i otvorila poklopac, pa izvadila kovertu. Premda je sedamnaest godina stajala u kutiji, iako krta, još uvek je bila glatka pod prstima. Izvadila sam sadržaj, kartu od debelog papira, sa zalepljenim suvim cvetom.

Dakle, mila moja Zvezdo, na kraju smo ipak uspeli da izraste.

Tata x

Prešla sam prstima po delikatnim laticama – bile su tanane kao da su od gaze, ali su zadržale izbledele tragove boje vina, koja je krasila prve cvetove naše biljke u vrtu koji je Tata napravio, a ja mu u tome pomagala na letnjim raspustima.

To je zahtevalo rano ustajanje, pre nego što se KeKe probudi. Ona je čvrsto spavala, naročito nakon noćnih mora – koje je najčešće sanjala između dva i četiri posle ponoći – tako da nikad nije ni primetila moje odsustvo. Tata me je čekao u vrtu i izgledao je kao da je budan već satima, što je možda i bio. Ja sam bila sanjiva ali uzbuđena zbog onoga što će mi pokazati, ma šta to bilo.

Ponekad je to bilo samo nekoliko semenki u njegovoj ruci, a pokatkad neka nežna, goluždrava biljčica koju je doneo s putovanja. Seli bismo na klupu u senici od ruža, s njegovom ogromnom i veoma starom botaničkom enciklopedijom, pa je snažnim, preplanulim rukama okretao listove sve dok ne pronađemo poreklo našeg blaga. Pošto bismo pročitali sve o njegovom prirodnom staništu, o tome šta voli a šta ne voli,

---

pošli bismo u potragu po vrtu, da odlučimo gde je najbolje mesto da ga zasadimo.

Sad sam znala da je on u stvari predlagao, a ja bih se složila. Ali nikada nije tako izgledalo. Izgledalo je kao da je moje mišljenje važno.

Često sam se sećala biblijske parabole koju mi je ispričao jednom dok smo radili: da sve što je živo treba pažljivo gajiti i negovati od samog početka života. I ako se tako radi, na kraju će porasti snažno i živeti mnogo godina.

„Naravno, i mi ljudi smo kao semenke“, kazao je Tata sa osmehom dok sam zalivala biljke dečjom kanticom za cveće, a on otresao s ruku miomirisni treset. „Uz kišu i sunce... i ljubav, imamo sve što nam je potrebno.“

I zaista, naš vrt je bujao, a ja sam se, u tim specijalnim jutrima baštovanstva s Tatom, naučila strpljenju. Ponekad bih, nekoliko dana kasnije, otišla do biljke koju smo zasadili, da vidim je li izrasla, i otkrila ili da nema nikakve promene, ili je biljka pak smeđa i izgleda beživotno, pa bih pitala Tatu zašto ne pušta izdanke.

„Zvezdo“, odgovorio bi on, spustivši grube dlanove na moje obraze, „svemu što ima trajnu vrednost treba vremena da se ostvari. A kad se to jednom desi, biće ti drago što si istrajala.“

Dakle, pomislila sam, zatvarajući poklopac, sutra ću ustati rano i otići ću u naš vrt.

Ma i ja smo te noći zajedno večerale, uz sveće, za stolom na terasi. Klaudija nam je servirala savršeno spremljene jagnjeće kotlete s glaziranim malim šargarepama i svežim brokolijem

---

iz našeg povrtnjaka. Što sam bila upućenija u kuvanje, sve više sam shvatala koliko je ona zapravo darovita kuvarica.

Kad smo završile s jelom, Ma se okrenula ka meni. „Jesi li već odlučila gde ćeš se nastaniti?“

„KeKe pohađa umetnički kurs neke fondacije u Londonu.“

„Znam, ali pitala sam za tebe, Zvezdo.“

„Kupiće stan s pogledom na Temzu. Uselićemo se sledećeg meseca.“

„Shvatam. Da li ti se dopada?“

„Veoma je... veliki.“

„Nisam to pitala.“

„Mogu da živim tamo, Ma. Mesto je stvarno fantastično“, dodala sam, postideana zbog svoje uzdržanosti.

„A ti ćeš pohađati kurs kulinarstva dok KeKe stvara svoja umetnička dela?“

„Hoću.“

„Kad si bila mlađa, mislila sam da ćeš postati pisac“, kazala je Ma. „Najzad, diplomirala si englesku književnost.“

„Da, volim da čitam.“

„Potcenjuješ sebe, Zvezdo. Još se sećam priča koje si pisala kao dete. Tata mi ih je ponekad čitao.“

„Zaista?“ To me je ispunilo ponosom.

„Da. I ne zaboravi da ti je bilo ponuđeno mesto na Univerzitetu u Kembridžu, ali ga nisi prihvatila.“

„Nisam.“ Čak sam i ja čula jetkost u sopstvenom glasu. I dalje me je bolelo kad razmišljam o tome, čak i nakon devet godina...

„Nemaš ništa protiv ako pokušam da budem primljena na Kembridž, zar ne, Ke?“ pitala sam sestru. „Moji nastavnici misle da bi trebalo.“

„Ne, naravno, Sija. Ti si tako pametna i sigurna sam da će te primiti! I ja ću pogledati univerzitete u Engleskoj, mada

---

sumnjam da će mi igde ponuditi mesto. Znaš kakva sam ja glupača. Ako me ne prime, poći ću s tobom i zaposliću se kao šankerica ili tako nešto“, kazala je i slegla ramenima. „Nije me briga. Najvažnije je da budemo zajedno, zar ne?“

Tada sam mislila da je apsolutno tako. Kod kuće i u internatu, gde su druge devojčice osećale našu bliskost i ostavljale nas na miru, značile smo sve jedna drugoj. Stoga smo se složile da potražimo univerzitet sa studijama koje nam se obema dopadaju, kako bismo ostale zajedno. Ja sam se zaista prijavila na Kembriđ i, na moje zaprepašćenje, ponuđeno mi je mesto na koledžu Selvin, pod uslovom da dobijem dobre ocene na završnim ispitima.

Bio je Božić, sedela sam u Tatinoj radnoj sobi i posmatrala ga kako čita pismo. Podigao je pogled ka meni i uživala sam u ponosu i osećanjima u njegovim očima. Pokazao mi je malu jelku, okićenu starim ukrasima. Na vrhu joj je blistala srebrna zvezda.

„Eto vidiš“, rekao je sa osmehom. „Hoćeš li prihvatiti ponudu?“

„Ja... ne znam. Videću šta će biti s KeKe.“

„Pa, to mora biti tvoja odluka. Mogu da kažem samo da ćeš u jednom trenutku morati da uradiš ono što je dobro za tebe“, dodao je ozbiljnim tonom.

Potom smo KeKe i ja dobile dve ponude za univerzitet kojima smo zajedno podnele prijavu, pa smo obe polagale ispite i nestrpljivo čekale rezultate.

Dva meseca kasnije, sedele smo sa sestrama na srednjoj palubi *Titana*, Tatine veličanstvene jahte. Bili smo na godišnjem krstarenju – te godine smo plovili uz obalu južne Francuske – i nas dve smo nervozno stezale kovertu u kojima su bile ocene s mature. Tata nam ih je upravo bio uručio, iz

gomile pošte koju su mu isporučivali gliserom svakog drugog dana, gde god da smo se nalazili.

„Dakle, devojke“, rekao je Tata, smešeći se zbog naših izraza, „želite li da ih otvorite ovde ili nasamo?“

„Najbolje da odmah završimo s tim“, kazala je KeKe. „Otvori ti svoju prva, Zvezdo. Ja ionako znam da sam najverovatnije pala.“

Dok su me sestre i Tata gledali, otvorila sam kovertu drhtavim prstima i izvadila iz nje listove papira.

„Dakle?“, upitala je Maja dok sam dugo čitala rezultate.

„Dobila sam prosečnu ocenu pet zarez četiri... i šesticu iz engleskog.“

Prolomilo se klicanje i aplaudiranje, a onda su me sestre čvrsto izgrlile.

„Sad je na tebe red, KeKe“, rekla je Elektra, naša najmlađa sestra, sa sjajem u očima. Svi smo znali da se KeKe zbog disleksije s mukom probija kroz školu, dok je Elektra mogla da položi bilo koji ispit, ali je jednostavno bila lenja.

„Šta god da piše, nije me briga“, kazala je KeKe odbrambeno, a ja sam joj rukom dala znak „srećno“ i „volim te“. Pocepala je kovertu žurno, a ja sam zadržala dah dok je prelazila pogledom po rezultatima.

„Ja... Oh, Bože! Ja...“

Svi smo zadržali dah.

„Položila sam! Zvezdo, prošla sam! To znači da sam primljena da studiram istoriju umetnosti u Saseksu.“

„Divno!“, odvrtila sam, znajući koliko je naporno radila, ali videla sam i Tatin zagonetni izraz lica kad me je pogledao. Zato što je znao kakvu sad odluku treba ja da donesem.

„Čestitam, dušo“, rekao je Tata Solt, smešeći se KeKe. „Saseks je lepo mesto i, naravno, tamo se nalaze litice Sedam sestara.“

Kasnije smo KeKe i ja sedele na gornjoj palubi broda i gledale veličanstveni zalazak sunca nad Mediteranom.

„Potpuno razumem ako radije želiš da prihvatiš ponudu Kembridža, Sija, nego da ideš u Saseks i studiraš tamo sa mnom. Znaš, ne želim da ti stojim na putu ni u čemu. Ali...“ Zadrhtala joj je donja usna. „Ne znam šta ću bez tebe. Samo bog zna kako ću bez tvoje pomoći izaći na kraj s pisanjem onih eseja.“

Te noći na brodu, čula sam kako se KeKe prevrće i stenje u snu. Znala sam da počinje jedna od onih njenih strašnih noćnih mora. Već sam umela da prepoznam znake, pa sam ustala iz kreveta i zavukla se u postelju pored nje, mrmljajući utešne reči, ali isto tako i sigurna da neću moći da je probudim. Stenjala je glasnije, a onda i vikala neke nerazumljive reči od čijeg sam dešifrovanja odavno bila odustala.

Kako da je ostavim? Potrebna sam joj... i ona je potrebna meni...

I bila mi je potrebna, tada.

I tako sam odustala od Kembridža i prihvatila ponudu da studiram sa sestrom u Saseksu. A onda je, na polovini trogodišnjih studija, KeKe objavila da napušta fakultet.

„Shvataš me, zar ne, Sija?“, kazala je. „Umem da slikam i crtam, ali ni za živu glavu ne umem da sastavim esej o renesansnim slikarima i onim njihovim bezbrojnim prokletim madonama. Ne mogu. Žao mi je, ali ne mogu.“

KeKe i ja smo se potom iselile iz naše zajedničke sobe u studentskom domu i iznajmile neku rupu od stana. I dok sam ja odlazila na predavanja, ona je autobusom putovala u Brajton, da radi kao konobarica.

Naredne godine, hvatalo me je očajanje veće nego ikad do tada, kad god bih pomislila na san od kog sam odustala.

Posle večere sam se izvinila Ma i otišla gore, u svoju sobu. Izvadila sam mobilni telefon iz ranca, da proverim poruke, i videla kako imam četiri SMS poruke i više propuštenih poziva – sve od KeKe. Kao što sam i obećala, javila sam joj se porukom kad je avion sleteo u Ženevu, a sad sam joj samo kratko odgovorila da sam dobro, da ću rano leći i da ćemo razgovarati sutra. A onda sam isključila telefon, zavukla se pod jorgan, ležala i osluškivala tišinu. Shvatila sam koliko sam retko spavala sama u sobi, u praznoj kući koja je nekad bila puna buke i dinamičnog života. Noćas me neće buditi sestрино mrmljanje. Mogu da spavam koliko hoću sutra pre podne.

Pa ipak, dok su mi se oči sklappale, dala sam sve od sebe da mi ne nedostaje.

Sutradan ujutru ustala sam rano, navukla farmerke i duksericu s kapuljačom, uzela onu plastičnu futrolu i na prstima sišla u prizemlje. Tiho sam otvorila ulazna vrata, izašla iz kuće i krenula stazom koja je vodila levo, ka Tatinom specijalnom vrtu, s plastičnom futrolom u kojoj je bilo njegovo pismo, moje koordinate i zapis na grčkom.

Polako sam obišla biljke koje smo posadili zajedno, provravajući kako napreduje naše potomstvo. U julu su u punom cvatu bile raznobojne cinije, purpurne zvezdice, slatki grašak rascvetan kao sićušni leptirići, i ruže puzavice oko senice, u čijem je hladu stajala klupa.

Shvatila sam da sam sad ostala samo ja da se o njima brienem. Iako je Hans, naš stari baštovan, bio „dadilja“ biljkama kad Tata i ja nismo bili tu da se sami staramo o njima, nisam bila sasvim sigurna da ih on voli onako kao mi. Stvarno je glupo misliti o biljkama kao o deci, ali Tata mi je često govorio da su nega i gajenje biljaka vrlo slični odgajanju dece.

Zastala sam da se divim voljenoj biljci purpurnocrvenih cvetova koji su visili s tananih stabljika iznad gustiša bujnog zelenog lišća.

„Zove se *Astrantia major*“, kazao mi je Tata kad smo zasejali sićušno seme u saksije, pre gotovo dve decenije. „Smatra se da joj je ime izvedeno iz latinske reči *aster*, što znači *zvezda*. Kad procveta, ima prekrasne zvezdaste cvetove. Moram da te upozorim da ponekad teško izraste, naročito pošto su ove semenke doputovale sa mnom iz druge zemlje, i stare su i suve. Ali ako uspemo, neće zahtevati mnogo nege, samo dobru zemlju i malo vode.“

Nekoliko meseci kasnije, Tata me je odveo u jedan senoviti deo vrta da posadimo sadnice, koje su nekim čudom proklijale nakon pažljive nege, uključujući i čaroliju frižidera, pošto je Tata rekao da je ponekad potrebno „šokirati“ seme da bi oživelu.